

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання географічних дисциплін у ЗЗСО

Освітня програма «Середня освіта (Географія)»

Спеціалізація (за наявності) 014.07 Географія

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри географії та природознавства
Протокол № №5 від “23” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Загальне землезнавство
Освітня програма	Середня освіта (Географія)
Спеціалізація (за наявності)	014.07 Географія
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	укр
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

<p>Дисципліна «Методика викладання географічних дисциплін у ЗЗСО» потрібна майбутньому фахівцю для того, щоб навчитись ретельно відбирати навчальний матеріал за принципом життєвої доцільності й функціональності, в активізації ролі самостійного навчання. Особливу увагу треба звернути на реалізацію основних положень оновленої навчальної програми з географії. Програму розроблено на підставі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти. Програма має забезпечувати перехід від предметоцентризму до дитиноцентризму. На підставі компетентнісного підходу знання мають стати ключем до розв'язання проблем, забезпечення успішної самореалізації у соціумі, облаштування особистого життя.</p> <p>Мета та цілі курсу</p> <p>Метою викладання дисципліни «Методика викладання географічних дисциплін у ЗЗСО» є: формування готовності майбутнього вчителя географії до реалізації завдань шкільної географічної освіти, опанування студентами сучасними педагогічними технологіями і методиками навчання географії та формування у них фахових компетентностей щодо пізнавальної взаємодії з учнями на основі суб'єкт-суб'єктних відносин, а також формування у майбутніх учителів географії необхідних умінь і навичок для роботи в сучасних умовах розвитку закладів загальної середньої освіти.</p> <p style="text-align: center;">Компетентності</p> <p>Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в галузі географічної освіти із застосуванням сучасних технологій та методів дослідження.</p> <p>ЗК 01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у процесі виявлення та оцінки педагогічних ситуацій, вироблення рішень щодо їх усунення. ЗК 08 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. СК 07. Здатність до організації освітнього процесу в основній і старшій школі, до систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.</p> <p style="text-align: center;">Програмні результати навчання</p> <p>ПРН01. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички у науково-педагогічній діяльності, враховуючи індивідуальні особливості здобувачів освіти. ПРН04. Вміти застосовувати географічно-наукові знання і практичні уміння і навички, які є теоретичними основами побудови змісту навчального матеріалу дисциплін географічного циклу</p>
--

основній і старшій школи.
 ПРН 06. Здатність продемонструвати знання основ професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності в галузі організації та планування освітнього процесу в основній і старшій школі
 ПРН 10. Демонструвати знання сучасних наукових досягнень географічної науки та тенденцій її розвитку, вміння використовувати їх під час викладання географічних предметів.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Методика навчання географії як наука на сучасному етапі.	Обґрунтувати взаємозв'язок науки географія та шкільного предмету. Розглянути компоненти змісту шкільної географії	Тести, Практичні завдання
2	Відображення тенденцій розвитку науки у змісті географічної освіти.	Обґрунтувати основні тенденції розвитку науки у змісті географічної освіти.	Тести, Практичні завдання
3	Нормативно-правова база сучасного вчителя географії	Розглянути нормативно-правову базу сучасного вчителя географії	Тести Практичні завдання
4	Сучасний освітній інструментарій компетентно орієнтованого навчання географії	Розглянути сучасний освітній інструментарій компетентно орієнтованого навчання географії; обґрунтувати проблеми переходу на компетентно орієнтоване навчання; розуміти умови забезпечення компетентнісного підходу у навчанні географії.	Тести, Практичні завдання
5	Інноваційні технології навчання в сучасній школі	Обґрунтувати відмінності між традиційною та інноваційною географічною освітою; розглянути вимоги до особистісно-орієнтованої освіти; виділити групи педагогічних технологій	Тести, Практичні завдання
6	Формування ключових компетентностей учнів на уроках географії	Розглянути дидактичні основи реалізації компетентнісного навчання; розуміти компетентнісний підхід як інноваційний напрям під час викладання географії; окреслити шляхи формування ключових компетентностей учнів на уроках географії 10-11 класів .	Тести, Практичні завдання
7	Сучасні технології навчання географії	Розглянути технологія проблемного навчання. Обґрунтувати та розуміти доцільність використання ігрових, групових та інтерактивних технологій.	Тести Практичні завдання

8	Методика впровадження проектів у шкільний курс географії	Розглянути метод проектів як ефективну технологію навчання; обґрунтувати етапи проекту; розуміти шляхи застосування інформаційно-комунікаційних технологій при виконанні проектів	Тести Практичні завдання
9	Формування ключових та предметних компетентностей учнів на основі діяльнісного підходу	Розглянути роль діяльнісного підходу у процесі становлення педагога нового покоління; обґрунтувати мотивацію як чинник успіху навчальної діяльності; розуміти шляхи застосування діяльнісного підходу для розвитку пізнавальної активності учнів на уроках географії	Тести Практичні завдання
10	Візуалізація освітнього процесу з географії	Обґрунтувати використання ІКТ та інтернет-технологій на уроках географії; розкрити освітні можливості використання геоінформаційних ресурсів GOOGLE в процесі візуалізації навчальної інформації	Тести Практичні завдання
11	Використання ГІС в освітньому процесі	Розглянути історію застосування геоінформаційних систем у навчальному процесі з географії та досвід зарубіжних країн; обґрунтувати можливості використання ГІС в ЗЗСО; провести контент-аналіз реалізації міжпредметних зв'язків географії та інформатики в мережі Інтернет	Тести Практичні завдання
12	Краєзнавча робота в процесі викладання географії в школі	Розглянути суть та значення краєзнавчої роботи; обґрунтувати форми та методи краєзнавчо-туристичної роботи в школі; розуміти основні методи і прийоми впровадження краєзнавчого принципу.	Тести Практичні завдання

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань здійснюється через: поточний контроль – 50 балів; підсумковий контроль (екзамен) – 50 балів
---	--

5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	50
Лекція	10
Практична робота	30
Самостійна робота	10
Підсумковий контроль	50
екзамен	50
Додаткові заохочувальні бали, які можуть доповнити оцінку до 100	10

балів	
Разом	100

Заохочувальні бали

1. Участь у дискусіях (до 5 балів),
2. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 10 балів)
3. Обговорення відповідей та оцінювання практичних робіт інших студентів (до 5 балів)
4. Участь у вебінарі чи прослуховування курсу за тематикою дисципліни (до 10 балів)
5. Участь у студентських наукових конкурсах та олімпіадах (до 10 балів)

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери
Література:	
<i>Основна:</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Чалій Л.В. Організація краєзнавчо-туристської діяльності: навчально-методичний посібник. 2-ге видання / Л.В. Чалій, В.К. Кіндрат. - Рівне: редакційно-видавничий відділ громадської організації "СОМ-центр", 2017. - 217 с. 2. Браславська О.В. Європейський досвід реформування географічної освіти. Проблеми підготовки сучасного вчителя. Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. Вип. 17. С. 296-304. 3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/nsro_1221.pdf 4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-19. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 5. Стандарт вищої освіти України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1460. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-015-B.pdf 	
<i>Допоміжна:</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Сяська І. До проблеми впровадження компетентнісного підходу у процес фахової підготовки майбутніх учителів природничих дисциплін. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал. Суми, 2018. № 10 (84). С. 179–190. 2. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2020-2021 н.р. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 11.08.2020 № 1/9 – 430, ст. 139-141. 3. Методика навчання природознавства в старшій школі: методичний посібник / [К.Ж. Гуз, О.С. Гринюк, В.Р. Ільченко та ін.].— К.: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018.— 192 с. 	

4. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Інтегрований курс. Природничі науки. 10-11 клас. Авторський колектив під керівництвом Засекої Т. М. Затверджено Міністерством освіти і науки України (наказ № 1407 від 23.10.17 р.)
5. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. Інтегрований курс. Природничі науки. Минуле, сучасне та можливе майбутнє людства і біосфери. 10-11 клас. Авторський колектив Д.Шабанов, О.Козленко. Затверджено Міністерством освіти і науки України (наказ № 1407 від 23.10.17 р.)
6. Бревус С.М., Паламарчук Л.Б. Використання ГІС як освітнього інструменту в київській Малій академії наук // Вісник геодезії та картографії, 2014, № 4 (91). С.45–47.
7. Модельні навчальні програми. URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/>
8. Інститут модернізації змісту освіти. URL: <https://lib.imzo.gov.ua>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, Івано-Франківськ, вул. Галицька, 201Д, каб. 206, https://kgip.pnu.edu.ua/ kgp@pnu.edu.ua
Викладач	к.геогр.н., доцент Атаманюк Ярослава Дмитрівна
Контактна інформація викладача	yaroslava.atamaniuk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски занять відпрацьовуються в обов’язковому порядку. Студент зобов’язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)

	https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Виконання завдань пізніше встановленого терміну знижує максимально можливу оцінку на 5 балів для лекцій та на 10 балів для практичних занять. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) оцінювання не змінюється.
Невідповідна поведінка під час заняття	Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи практичних робіт.
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно Положення «Про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення «Про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf Рекомендовані платформи: prometheus.org.ua www.ed-era.com

Викладач _____